

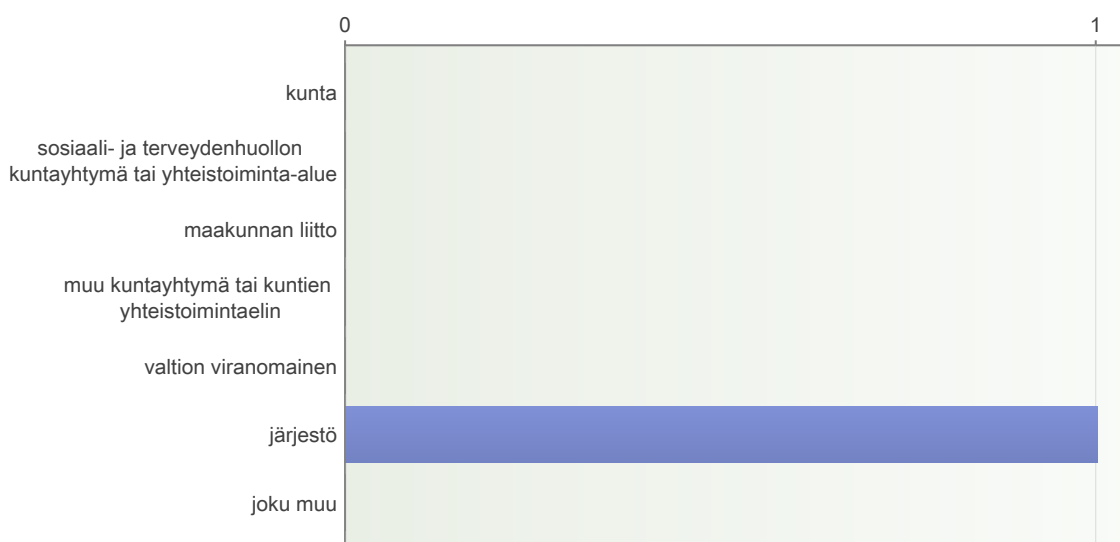
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimitilimen nimi
Nuorten Ystävät ry	Lassi Kangasluoma	p. 044 7341 516, lassi.kangasluoma@nuort enystavat.fi, Torikatu 28, 90100 Oulu		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Periaatteessa esityksellä voitaisiin parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta. Palvelujen järjestämiseen tarvitaan nykyistä vahvempia toimijoita ja tällaisia voisivat olla maakunnat. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että osa esityksessä ehdotetuista maakunnista ei tule suoriutumaan näissä lakiesityksissä niille asetetuista taloudellisista velvoitteista. Kuntaliiton arvioin mukaan osa maakunnista täyttäisi kriisikuntakriteerit jo heti alussa. Nähdäksemme ei ole järkevää lähteä tilanteesta, jossa osa maakunnista on jo lähtökohtaisesti rahoituskriisissä.

Asiaa on vaikea arvioida senkin takia, koska yhdenvertaisuuteen ja palvelujen saatavuuteen oleellisesti vaikuttava tekijä, eli aiottu valinnanvapaus, on kuvattu suppeasti, eikä sitä voida tässä lausunnossa arvioida. Tämä on hyvin vakava puute hankkeen valmistelun osalta. Lisäksi on hyvin todennäköistä, että syrjäseuduilla ei ole tarpeeksi markkinoita useammalle palveluntarjoajalle, joten jonkinlainen merkityksellinen kilpailu ei edes ole mahdollista.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Todennäköisesti ei. Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtäminen nykyistä suuremmille demokraattisesti ohjatuille yksiköille voisi tehostaa esimerkiksi palveluketjuja, kun asiakkaan siirtyminen eri palvelujen välillä olisi hallittua. Maakunnat eivät kuitenkaan ole riittävän suuria huolehtimaan koko palveluketjusta, joten erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välinen juopa ei tämän uudistuksen myötä häviä. Samoin yhtiöittämisen myötä palveluista on vaarassa tulla pirstaleisia ja niitä voi olla hyvin vaikea hallita.

Valinnanvapauden lisääminen voisi periaatteessa parantaa palvelujen saatavuutta väestöpohjaltaan riittävän suurissa maakunnissa, mutta mitään näyttöä siitä, että se samaan aikaan hillitsisi kustannusten kasvua, ei ole. Lisäksi palvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuun erottaminen on ainakin kuntien toteuttamissa tilaaja-tuottaja -malleissa aiheuttanut lähinnä lisäbyrokratiaa, lisäkustannuksia ja palvelun huonompaa hallintaa.

Oma lukunsa ovat sosiaalipalvelut. Koska uudistus on vahvasti keskittynyt terveyspalveluihin, on sosiaalihuollon erityispiirteisiin kiinnitetty kovin vähän huomiota.

Mikäli palveluiden tuottajilta ei vaadita läpinäkyvyyttä esimerkiksi tehtyjen voittojen verotuksen suhteen, on mahdollista, että julkisella rahalla tehtyjen voittojen verotus siirtyy ulkomaille erilaisin verojärjestelyin ja valtion saama verotulo pienenee. Tällöin säästöjä tarvitaan arvioitua enemmän ja erilaisia hoitoja joudutaan mahdollisesti rajaamaan entistä enemmän.

Ongelmallista on myös se, että esitys hajottaa jo olemassa olevia ja toimivia yhteistyöratkaisuita (esim. EKSOTE).

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

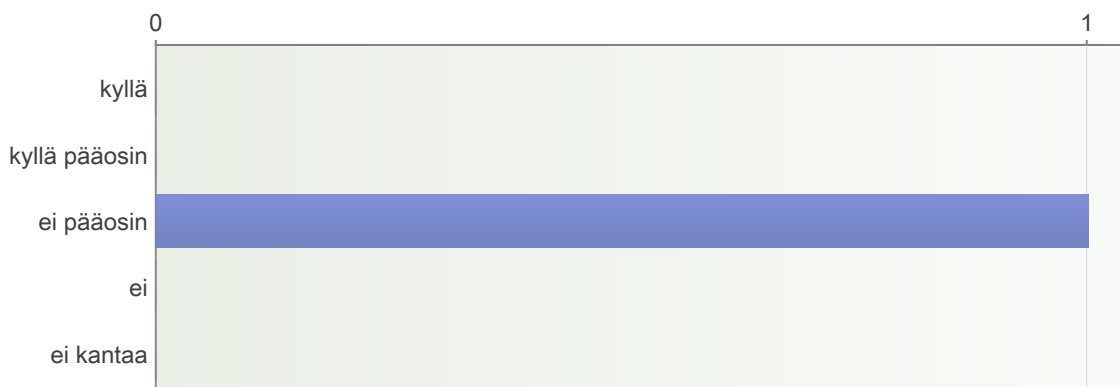
Vastaajien määrä: 1

- Demokratia toteutuu kyllä nimellisesti maakunnissa, joihin valitaan demokraattisesti valtuustot maakunnan asioita hoitamaan. Niiden päätösvalta palvelujen järjestämisen suhteen ja esimerkiksi taloudellisissa asioissa on kuitenkin niin ohut, että valtuustojen todellinen tehtävä on hyvin epäselvä. Mikäli edetään nykyisen ehdotuksen mukaan, se tarkoittaa, että käytännössä valtio päättää maakuntien puolesta niiden tekemät toimet.

Mikäli halutaan, että demokratia toteutuu maakunnissa, pitää maakuntien hallinnoilla olla aito päätäntävalta taloudellisissa asioissa ja sen suhteen, miten ne palvelunsa järjestävät. Järjestämislakiin sisältyvät valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja varsin tulkinnanvaraiset valtuudet ohjata maakunnan käytännön toimintaa, pää töksentekoa ja investointeja. Nämä valtuudet ovat itsehallinnon näkökulmasta varsin ongelmallisia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

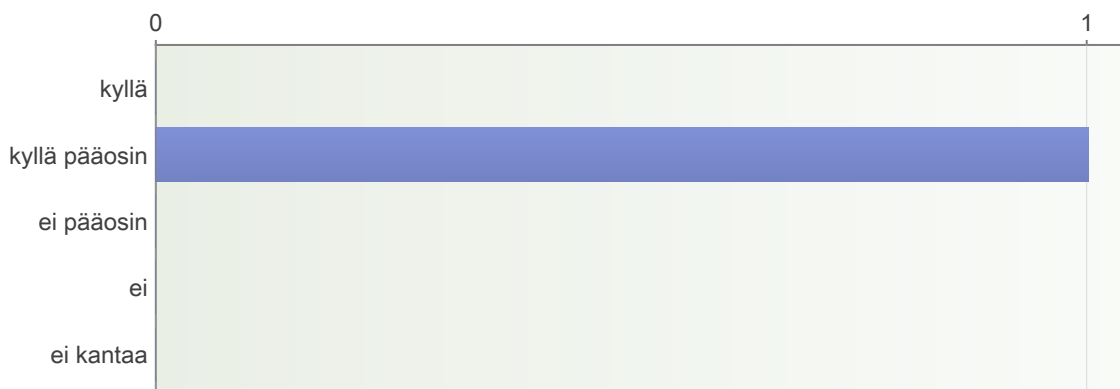

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien hallinto tulee olemaan hyvin ohutta. Kun valtio päättää maakuntien puolesta rahoituksen, investoinnit ja sen, miten palvelut järjestetään (palveluiden järjestämisen ja tuottamisen erottaminen, palvelujen yhtiöittäminen), voidaan varsin hyvällä syyllä kysyä, että mitä sen demokraattisesti valitun maakuntahallinnon on tarkoitus tehdä. Sen tehtävä on tämän ehdotuksen mukaan vain hyväksyä valtion tekemät päätökset. Jotta demokratia voisi toteutua, tulee maakunnilla olla oikeus suunnitella omat investointinsa ja ottaa niitä varten lainaa, sekä suunnitella ja toteuttaa itse omat palvelumallinsa.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

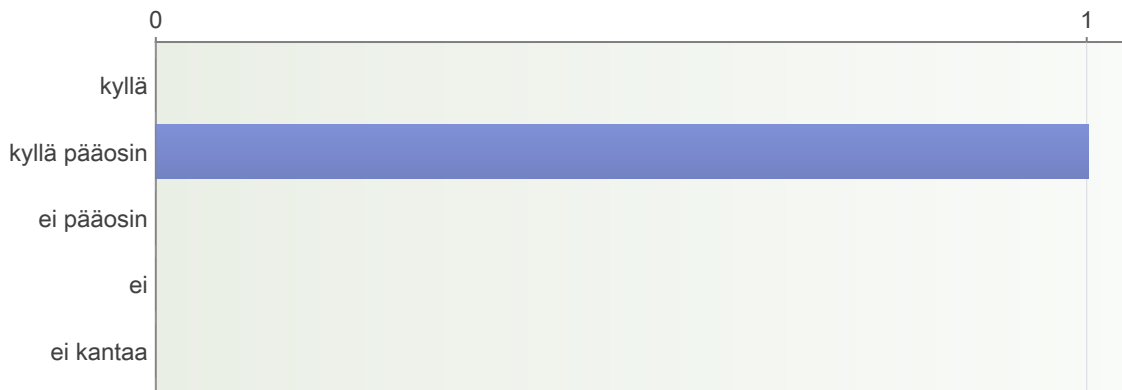
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tehtäväjako on sinänsä perusteltu, mutta sitä pitää tarkentaa esimerkiksi terveyttä edistävien ja erilaisten ennaltaehkäisevien palveluiden osalta. Monet järjestöt toimivat tämän esityksen mukaisesti kuntien ja maakuntien toimintojen rajapinnoilla. On tärkeää, että nämä rajapinnoilla olevat palvelut ja toiminnot eivät häviä uudistuksen myötä esimerkiksi rahoitusepäselvyyksien vuoksi. Maakunnat eroavat hyvin paljon toisistaan ja

ovat hyvin erikokoisia keskenään. Uudenmaan maakunnassa on 1,6 miljoona ihmistä. Keski-Pohjanmaan maakunnassa on alle 70 000. Ei ole tarkoituksenmukaista pyrkiä laittamaan näitä maakuntia samaan muottiin, koska jompikumpi ei tule siihen muottiin sopimaan. Alueellisesti maakunnille pitää antaa mahdollisuuksia suunnitella toimintaa omasta näkökulmastaan parhaalla mahdollisella tavalla.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

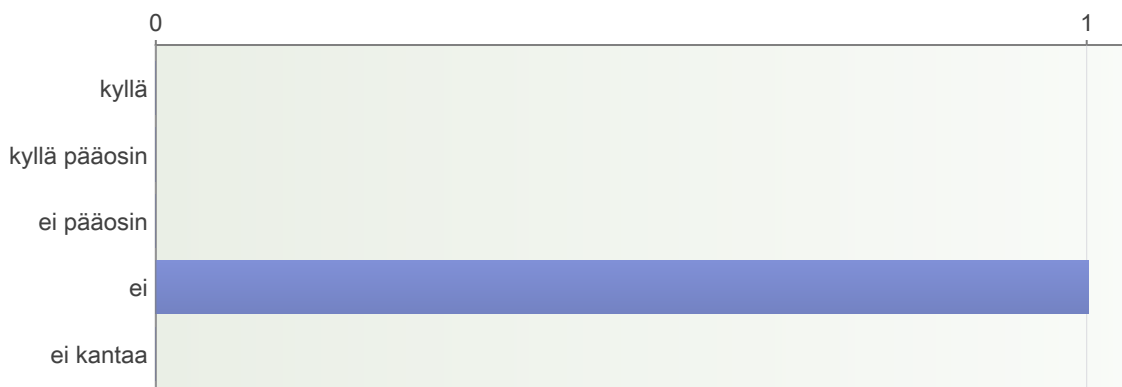

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Asukkaiden osallistumisoikeudesta on sinänsä säädetty ehdotuksessa kattavasti. Ongelmana on edelleen se, ettei itse maakunnalla ole juurikaan suunnitteluvaltaa tai operatiivista vartaa. Näin osallistuminen jää väistämättä ohueksi ja todelliset päätökset ovat kaukana kansalaisesta ja palveluiden käyttäjästä. On hyvä, että palveluntuottajien on huolehdittava toiminnassaan palvelun käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteuttamisesta.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

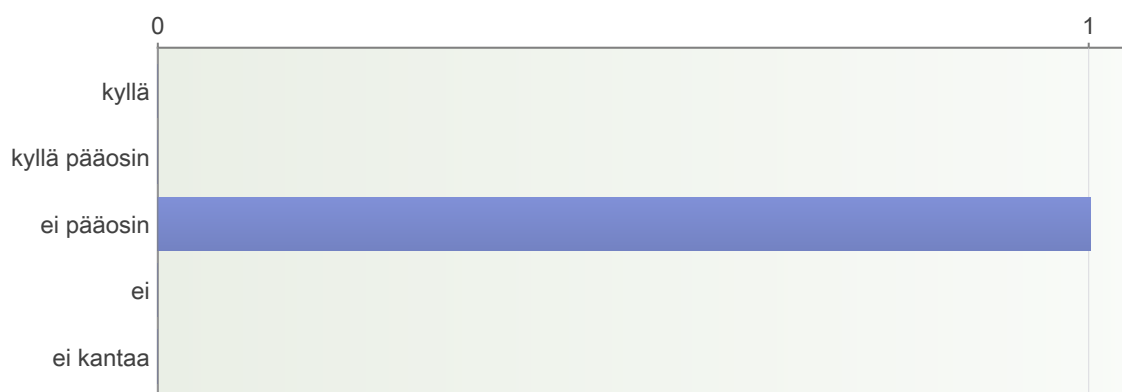

Avoimet vastaukset: ei

- Maakunnilla tulee olla oikeus päättää itse oman toimintansa organisoinnista, eikä niille tule lailla säätää ylimääräisiä byrokraattisia velvoitteita. Maakunnat eroavat toisistaan niin paljon, että ehdotetun kaltaisen palvelulaitoksen tuominen pakkona maakunnille ei ole perusteltua.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakunnilla ei ole juuri valtaa taloudellisissa kysymyksissä jo aiemmin mainituista syistä. Tähän kysymykseen on kaksi vastausta sen mukaan, että nähdäänkö valtion olevan sen, joka osaa palvelut parhaiten organisoida, vai onko maakuntien oman alueensa ja asiakkaidensa tuntemuksella merkitystä palveluiden järjestämisessä. Jos vahva valtionohjaus on tavoitteena, niin ehdotuksen mukainen järjestely voidaan nähdä ainakin osittain tarkoituksenmukaisena. Jos taas nähdään, että maakunnilla tulisi olla valtaa palveluiden järjestämisessä, niin silloin nykyistä ehdotusta ei voida nähdä tarkoituksenmukaisena. Ehdotus tekee maankuntien pitkän ajan talouden suunnittelusta hyvin hankalaa, koska joustovaraa ei ole. Mitä tapahtuu tilanteessa, jossa valtionosuusindeksi pienenee, mutta samaan aikaan valtioneuvoston päättämien investointien käyttökustannukset tulevat maakunnan maksettavaksi? Voidaan myös kyseenalaistaa se, että onko ministeriöillä yleensä kukaan resursseja ja mahdollisuuksia tehdä koko valtakunnan kattavaa investointisuunnittelua. Nykynäkemyks on, että paikallisia asioita tulisi suunnitella paikallisesti niiden ihmisten kanssa ja toimesta, jotka ovat asiaan osallisia. Ministeriöihin siirretty suunnittelu jättää paikallisen osaamisen hyödyntämättä ja siirtää todellisen päätöksenteon hyvin kauas itse kansalaisesta ja palveluiden käyttäjästä. Kolmannen sektorin pienten toimijoiden kannalta tilanne tulisi olemaan hyvin hankala. Kunnat tukevat usein paikallisia järjestöjä, joiden tekemän työn suorittaminen kunnan toimintana tulisi paljon kalliimmaksi. Uudistuksen yhteydessä näistä avustuksista jouduttaisiin mahdollisesti kokonaan luopumaan, koska maakunta ei ilmeisesti voi antaa järjestöavustuksia yksittäisessä kunnassa toimiville järjestöille. Missään ei myöskään viitata siihen, että valtio osoittaisi tätä varten maakunnille määrärahoja. Mikäli nämä hyvin edullisesti tuotetut palvelut häviävät, se tulee nostamaan uudistuksesta johtuvia kustannuksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

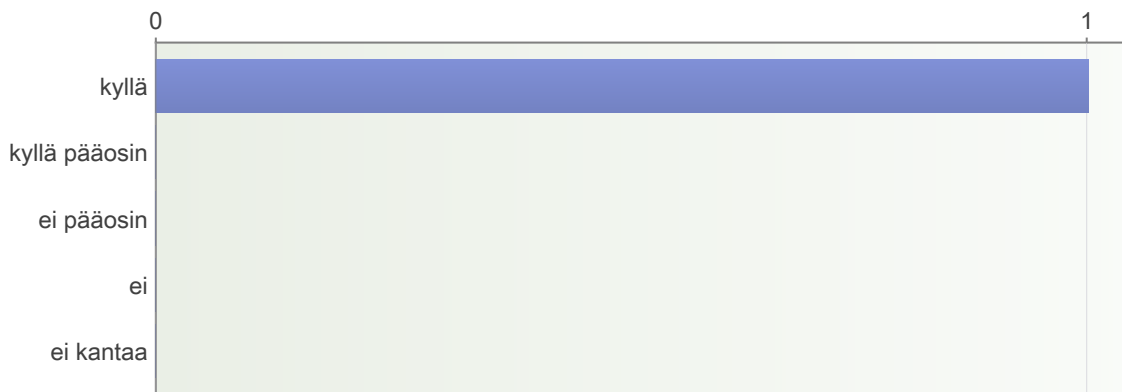
Avoimet vastaukset: kyllä

- Nykyistä suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet ja erityispalveluiden keskittäminen ovat sinällään perusteltuja. Näkemyksemme mukaan palveluita tulee kehittää saatavuuden näkökulmasta, maantieteellinen etäisyyskään ei välttämättä ole niin suuri ongelma, jos palvelut ovat aidosti saavutettavissa erilaisin ratkaisuin. Ongelmana tässä kohdassa on valinnanvapauteen liittyvän mallin puuttuminen lausunnolla olevasta kokonaisuudesta. Valinnanvapaus voi väärin toteutettuna johtaa päinvastaiseen tilanteeseen, jossa palvelut ovat pirstaleisia ja niiden saavuttaminen on hankalaa.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa.

Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

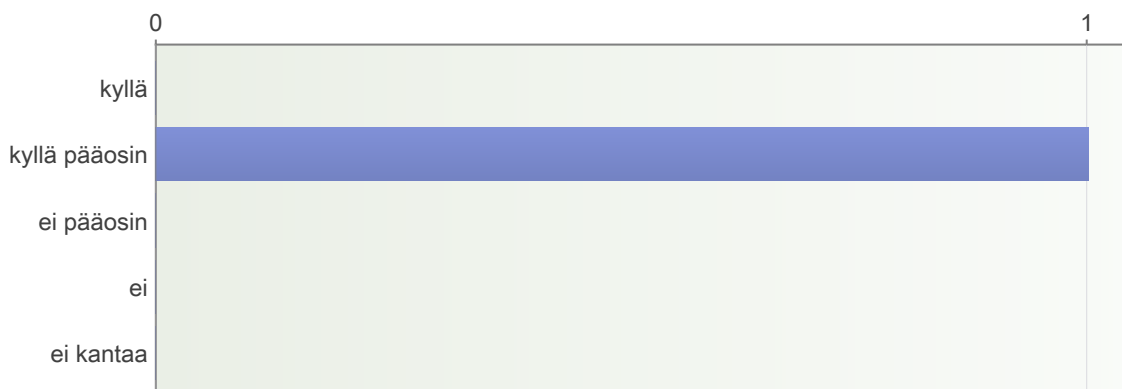

Avoimet vastaukset: kyllä

- Koska nykyinen esitys perustuu useamman maakunnan malliin, on perusteltua tavoitteiden toteutumisen kannalta, että sopimusrakenne on sitova. Laadittavassa sopimuksessa tulee huomioida eri alueiden erityispiirteet riittävässä määrin.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaaajien määrä: 1

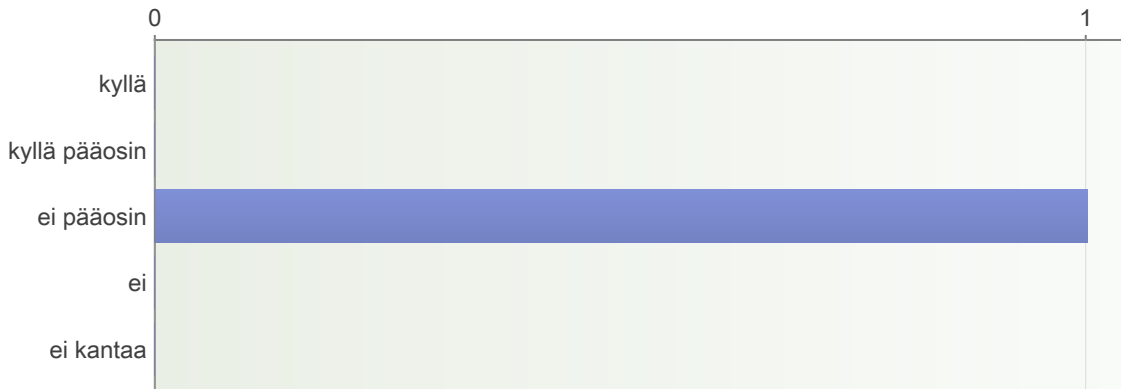

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Palveluketjujen integraatio on oleellinen asia palveluiden käyttäjän kannalta. Palvelujen käyttäjä ei saa jäädä hukkaan tai välitilaan ilman, että hänen asiansa on hoidettu tai on selkeä taho ja prosessi, jolla se hoidetaan. Monituottajamalli asettaa suuria haasteita esimerkiksi tietojärjestelmien toiminnalle ja tiedon siirtymiselle eri tahojen kesken. Asiakkaan ei myöskään tule joutua miettimään erilaisia hallinnollisia rajoja. Palveluntuottajalle asetettua velvollisuutta varmistaa integraation toteutuminen voidaan pitää hyvänä asiana.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

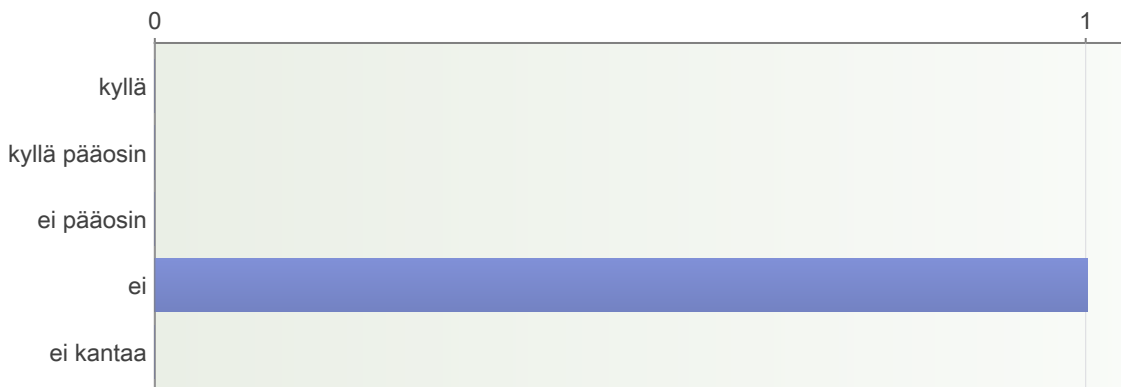

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- On hyvä, että myös valtiolla on ohjausvaltaa, valtion ohjauksella voidaan ehkäistä epätervettä kilpailua ja osaoptimointia. Valtion ohjauksen tulisi kuitenkin olla nimenomaan palveluiden laatuun, saatavuuteen ja tasa-arvoon keskittyviä. Tässä ehdotuksessa maakuntien oma itsehallinto on säädetty niin ohueksi, että se ei vastaa vaatimuksia demokraattisesta päätöksenteosta. Jotta maakunnat voivat pitkällä aikavälillä toimia, pitää niillä olla taloudellista joustovaraa ja niiden pitää voida suunnitella omia investointejaan.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

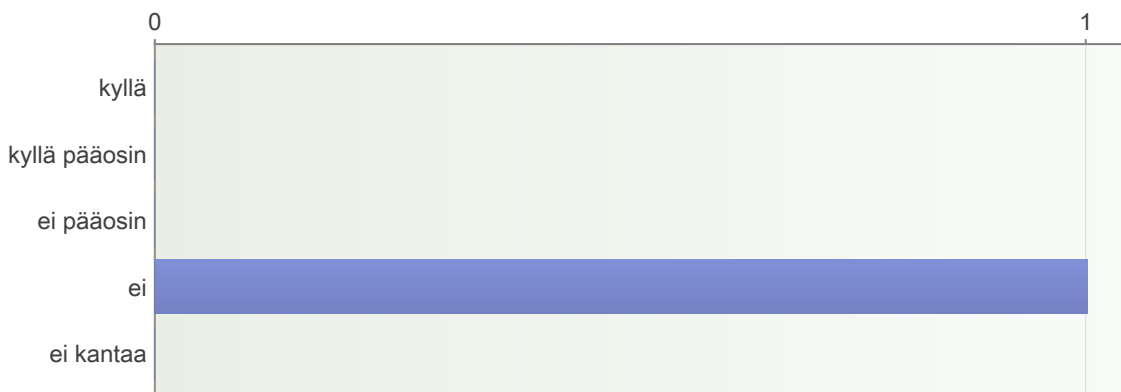
Avoimet vastaukset: ei

- Sosiaali- ja terveydenhuollon näkökulmasta palveluiden järjestämisen ja tuottamisen erottamista ei voida nähdä tarkoituksenmukaisena. Monet kunnat ovat purkaneet oman tilaaja-tuottaja -mallinsa, koska se aiheutti epäselvyyttä johtamis- ja vastuusuhteissa ja lopulta lisäsi kustannuksia parantamatta palveluiden laatua. On hämmäntävää, miksi toimimattomaksi, byrokraattiseksi ja kalliiksi todettua mallia ollaan nyt tuomassa maakuntiin. Maakuntalaissa esitetty malli aiheuttaa päällekkäisyyttä, epäselvyyttä vastuunjaossa sekä tehottomuutta. Kokonaisuudesta näyttää tulevan hallinnollisesti raskas ja monitasoisen. Maakunnilla tulee olla oma päätäntävalta sen suhteen, miten ne palvelunsa järjestävät. Esityksessä on vaarana myös se, että järjestämisen ja tuottamisen erottamisessa palveluiden integraatio vaarantuu ja palveluiden järjestäjän mahdollisuus hallita hankkimiaan palveluita heikkenee.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Yhtiöittämisvelvoite on vakava riski sosiaali- ja terveydenhuollon toimivuuden kannalta. Velvoite johtaa helposti sekavaan palvelukenttään ja palveluiden tosiasialliseen heikkenemiseen. Lisäksi todellista kilpailua tulee luultavasti olemaan vain väkirikkaimmilla seuduilla, haja-asutusalueilla palveluntarjoajia on rajoitetusti, jos ollenkaan, ja markkinaehtoisesti toimiminen ei ole mahdollista. Hallituksen perustelut siitä, että EU velvoittaisi tällaisen yhtiöittämisen tekemään, eivät pidä paikkaansa, etenkin kun ei ole tiedossa se, mitä valinnanvapauden piiriin aiotaan sisällyttää. Kyse on ideologisesta ratkaisusta. Esityksen mukaan maakunnan palvelulaitoksen pitää yhtiöittää kunnilta siirtyvät palvelut osakeyhtiöiksi, mikäli palvelut ovat valinnanvapauden piirissä ja markkinoilla on myös ulkopuolisia toimijoita. Tähän ei kuitenkaan ole osoitettu mitään varoja. Hyvin kevyesti pääomitetun ja vähäisellä käyttöpääomalla toimintansa aloittavan yhtiön asema tiukassa kilpailutilanteessa on riskialtis ja voi johtaa täysin odottamattomiin seurauksiin. Mikäli näiden yhtiöiden on tarkoitus aidosti kilpailla markkinoilla, niiden pitäisi pystyä lähtemään liikkeelle terveeltä pohjalta. Nykyinen esitys ei sitä mahdollista. Jos palvelulaitoksen perustama osakeyhtiö tekee tappiota, niin kuka kattaa sen alijäämät ja kuka sitä voi pääomittaa? Esitetty Palvelulaitos tuskin voi yhtiötä pääomittaa tai lainoittaa, koska se voitaisiin katsoa valtiontukisäädösten vastaiseksi valtiontueksi. Nuorten Ystävät katsoo, että maakunnilla tulee olla oikeus päättää itse omien palvelujensa järjestämistavoista ottaen huomioon oman alueensa erityispiirteet. Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittäminen tulee tehdä sosiaali- ja terveystaloudellisesti edellä, eivätkä elinkeinoelämän tarpeet ole ensisijaisia. Mikäli tästä kaikesta huolimatta yhtiöittämiseen päädytään, tulee kaikkia maakunnille julkisilla varoilla palveluita tuottavia yhtiöitä koskevia yhdenmukaiset julkisuuslainsäädännökset ja

palvelutuottajilta tulee edellyttää, että palveluntuotannosta tehdyt mahdolliset voitot verotetaan Suomessa.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen perusteella on hyvin epäselvää, mikä järjestöjen asema sosiaali- ja terveydenhuollossa on. Järjestöt toimivat usein juuri sillä rajapinnalla, joka on maakunnalle ja kunnalle suunniteltujen tehtävien välillä. Vaarana tässä on se, että monet hyvät toimintamallit ja pitkälle kehittynyt sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaita hyödyttävä yhteistyö katoaa.

Samoin on epäselvää, miten tässä toimintaympäristössä pienet ja keskisuuret toimijat voivat todellisuudessa kilpailla suurten yhtiöiden kanssa. Koska valinnanvapautta koskevat lainsäädäntö ei ole tässä esityksessä mukana, sen vaikutusta sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseen voi vain arvailla. Tämä on suuri puute esityksessä.

Nuorten Ystävät ehdottaa, että asiassa edettäisiin kaksivaiheisesti, kuten alun perin oli tarkoituskin. Ensimmäin toteutetaan järjestämisvastuun siirtäminen nykyistä suuremmille toimijoille ja vasta tämän jälkeen suunnitellaan valinnanvapauden laajentamista sekä mahdollista palveluiden yhtiöittämistä.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaannpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaannpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

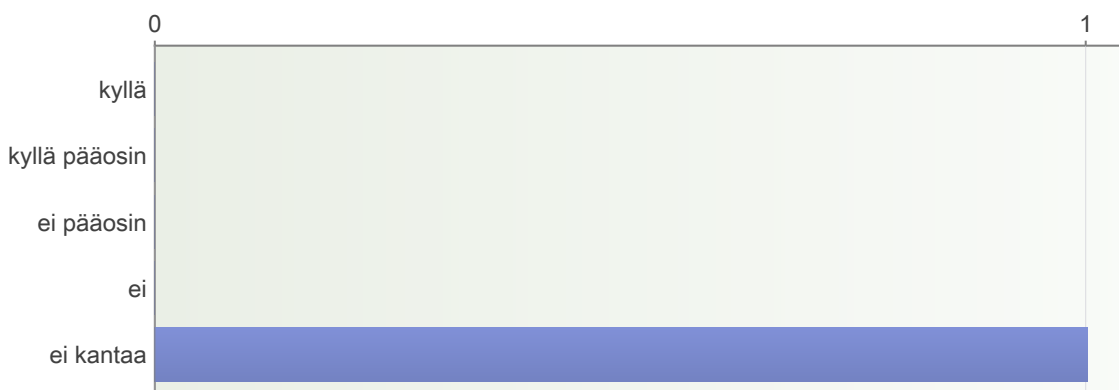
Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaannpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

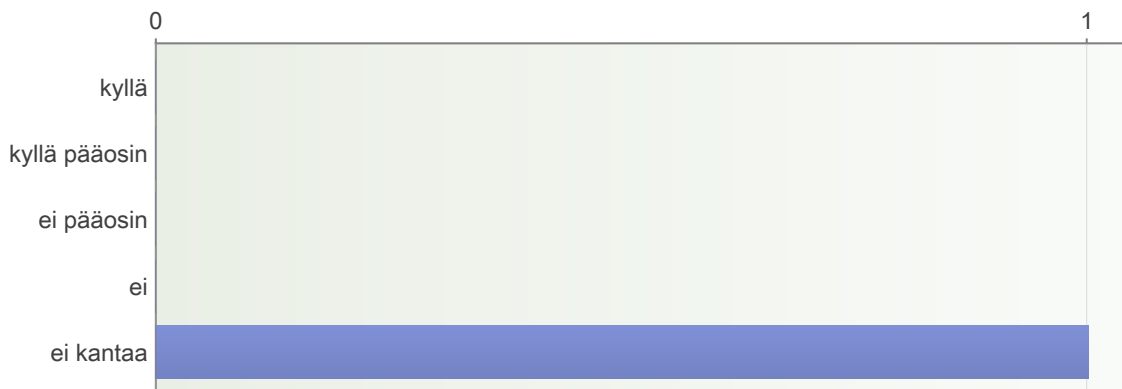
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

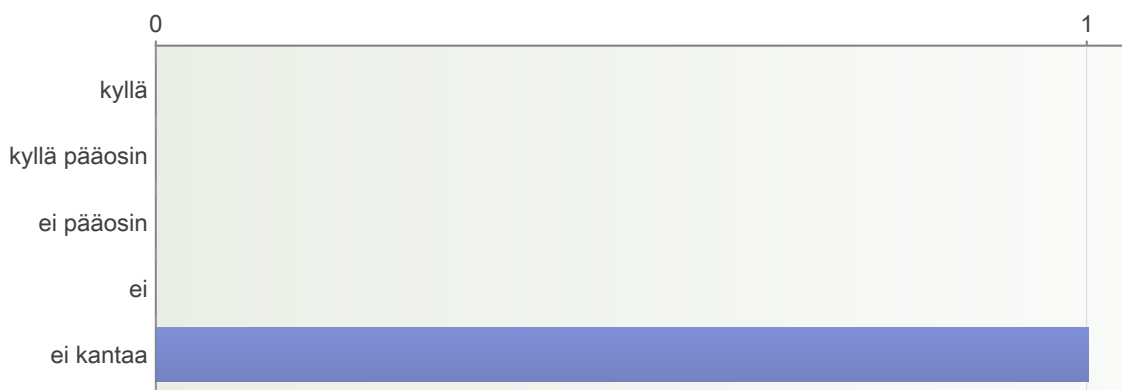
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

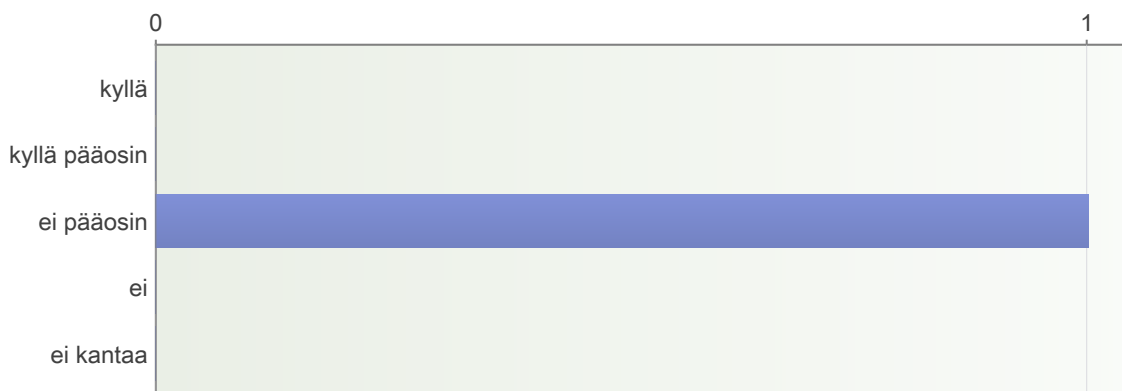
Avoimet vastaukset: ei kantaa

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Sinänsä on perusteltua se, että veronmaksajat eri kunnissa eivät joudu erilaiseen asemaan uudistuksen myötä. Kunnat käytännössä kuitenkin joutuvat hyvin erilaisiin asemiin, jos ehdotus toteutuu tällaisenaan. Monen kunnan efektiivinen veroaste tulee uudistuksen jälkeen olemaan hyvin matala ja on vaikea nähdä, miten kunnat voivat niille jääneitä tehtäviä niin matalalla veroprosentilla hoitaa. Ehdotus ei sisällä kunnollisia laskelmia kuntien talouden kestävydestä. Samoin kuntie verorahoituksen pienentyessä huomattavasti kuntien tase heikkenee rajusti ja vieraan pääoman osuus kasvaa. Lisäksi käytännössä rajoitetaan kuntien verotusoikeutta, joka on edullisen lainanoton edellytys. Tämä voi johtaa kuntien lainanhoitomenojen huomattavaan kasvuun ja veroprosentin kovempaan nostoon heti määräajan päättymisen jälkeen.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

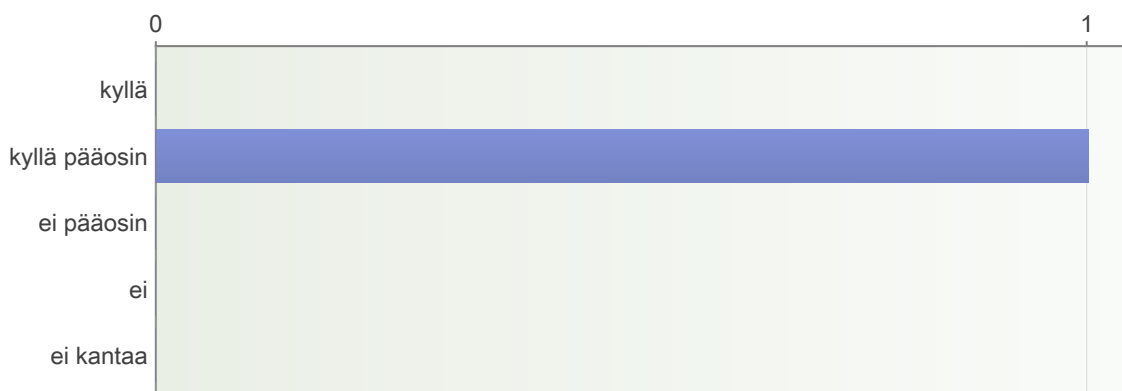
Avoimet vastaukset: ei kantaa

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Valtion rahoitus on sinänsä perusteltua. Tässä ehdotuksessa maakuntien oma liikkumavara ja itsehallinto jää kuitenkin niin pieneksi, että niiden pitkäaikainen toiminta ja toiminnan suunnittelu ovat hyvin epävarmalla pohjalla.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

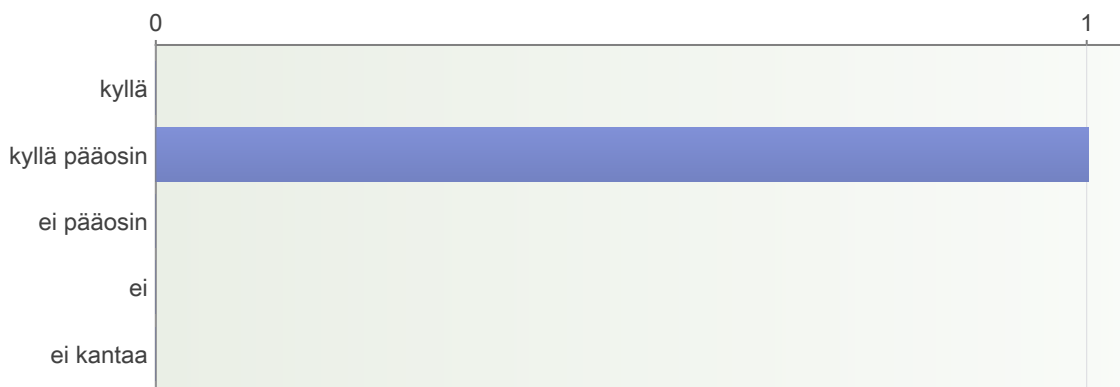

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Jo nyt tiedetään, että osa maakunnista täyttää kriisikuntien kriteerit heti aluksi. On vaikea nähdä, miten niin heikossa tilassa olevat maakunnat voivat kantaa niille annetut tehtävät. Lisäksi maakuntien taloudellinen liikkumavara on olematon, joten niillä on heikot mahdollisuudet suoriutua niille annetuista tehtävistä. On epäselvää miten maakunnan on edes mahdollista vastata velvoitteisiinsa , kun ei ole resursseja investoida, maakunta ei voi päättää omaa investointiohjelmaansa ja investointien toteuttaja on maakunnasta irrallinen taho.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

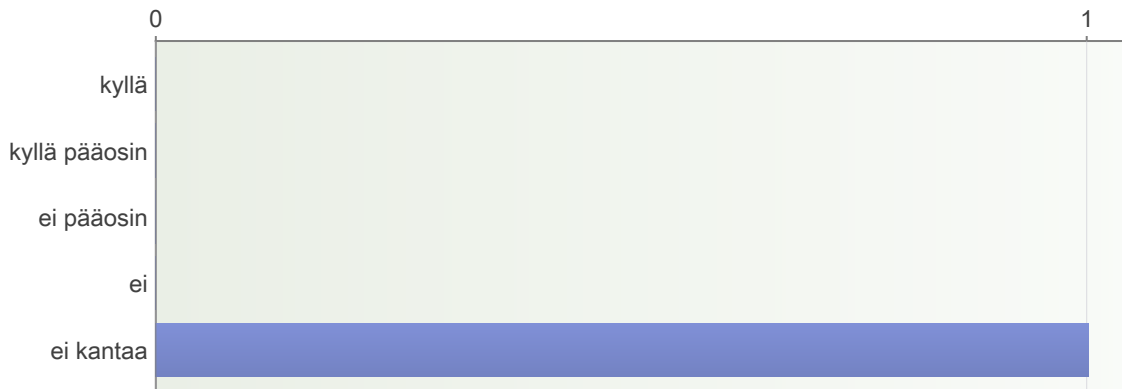

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Erityisen tärkeää on huomioida ennaltaehkäisevien palveluiden ja toimintojen talouden turvaaminen. Samoin hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen käytettävän rahoituksen tulisi olla suurempi. Näillä keinoilla voidaan vähentää kalliisiin korjaaviin palveluihin menevää rahoitusta.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

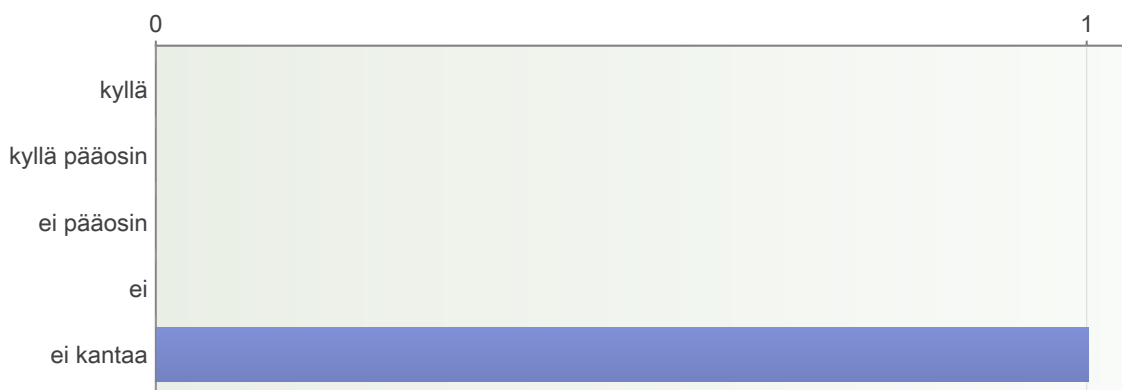
Avoimet vastaukset: ei kantaa

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

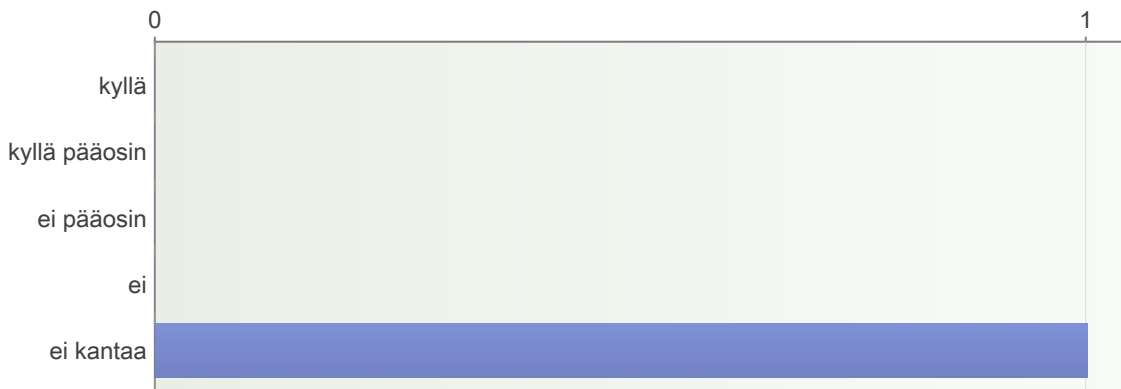
Avoimet vastaukset: ei kantaa

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

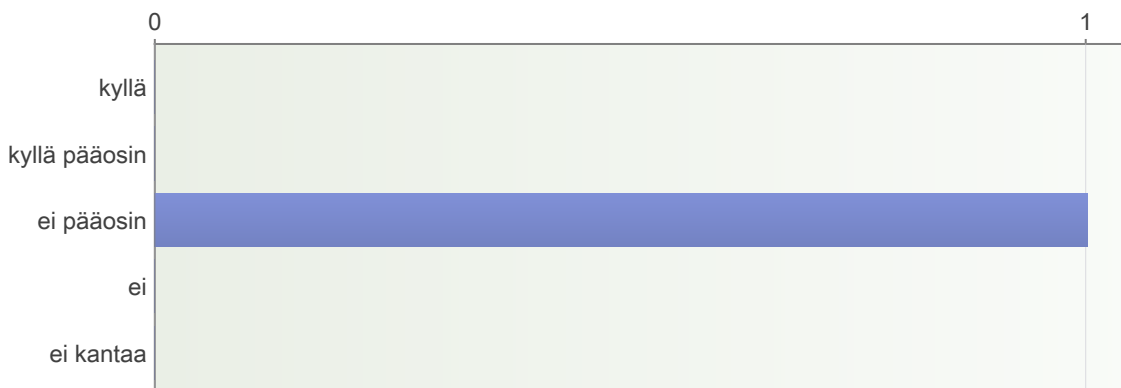
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta koskevassa laissa kuntien ja sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyö ei sisälly kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen onnistumista kuvaaviin indikaattoreihin. Tämä tulisi

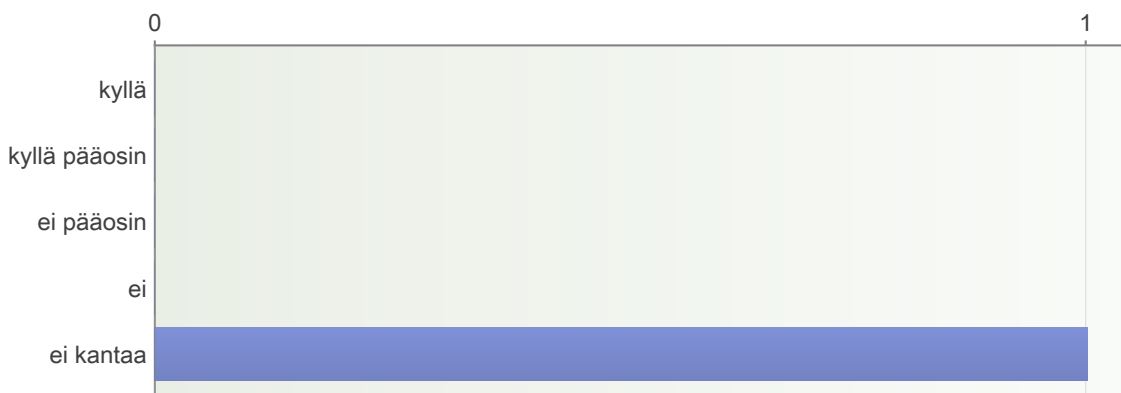
korjata ja kuntien yhteistyö sote-järjestöjen kanssa olisikin lisättävä sote-uudistuksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen indikaattoreihin. Lisäksi esityksessä valtionosuuskriteerit perustuvat pääasiassa 0-15 -vuotiaiden määrään. Tämä jättää huomiotta sen, että kuntien merkittävänä tehtävänä on myös jatkokoulutuspolut mahdollistaminen. Samoin kriteerit jättävät huomiotta kuntien nuorisotyöhön ja esimerkiksi kaupunkiympäristöön tekemät panostukset.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

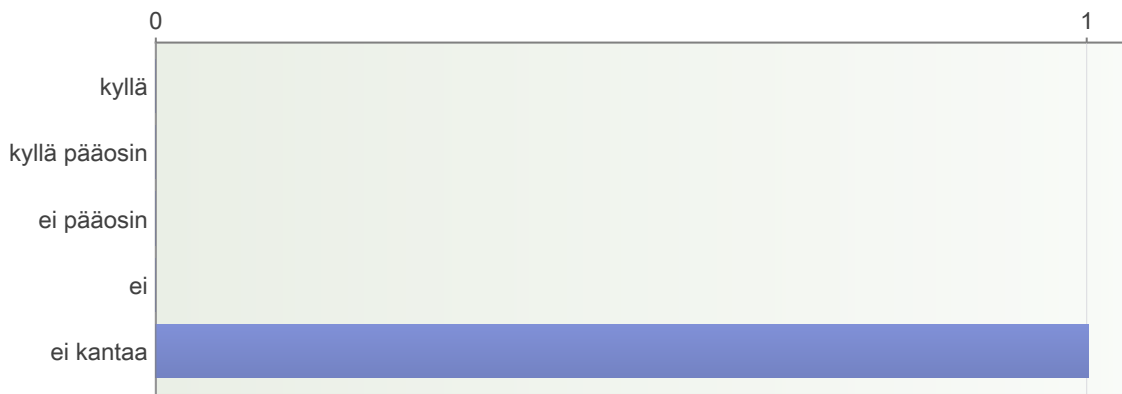
Avoimet vastaukset: ei kantaa

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Järjestöjen tuottamien palveluiden ja toimintojen rooli tässä uudistuksessa jää epäselväksi. Järjestöt usein toimivat juuri sillä alueella, joka tässä uudistuksessa jää kunnan ja maakunnan toimintojen väliselle alueelle. Huonoin skenaario on se, että maakunta ei halua näitä palveluita rahoittaa ja kunnalla ei ole enää varaa rahoittaa. Tällöin nämä palvelut tulevat häviämään. Tämä tulee olemaan suurin ongelma, koska järjestöjen palvelut ovat usein matalan kynnyksen helposti saavutettavia ja edullisesti tuotettuja palveluita, joiden avulla on mahdollista tehokkaasti rajoittaa kustannusten nousua kalliiden korjaavien palveluiden osalta. Sosiaali- ja terveysalan järjestöt myöskin usein toimivat juuri niiden kansalaisten kanssa, jotka käyttävät paljon sosiaali- ja terveyspalveluita.

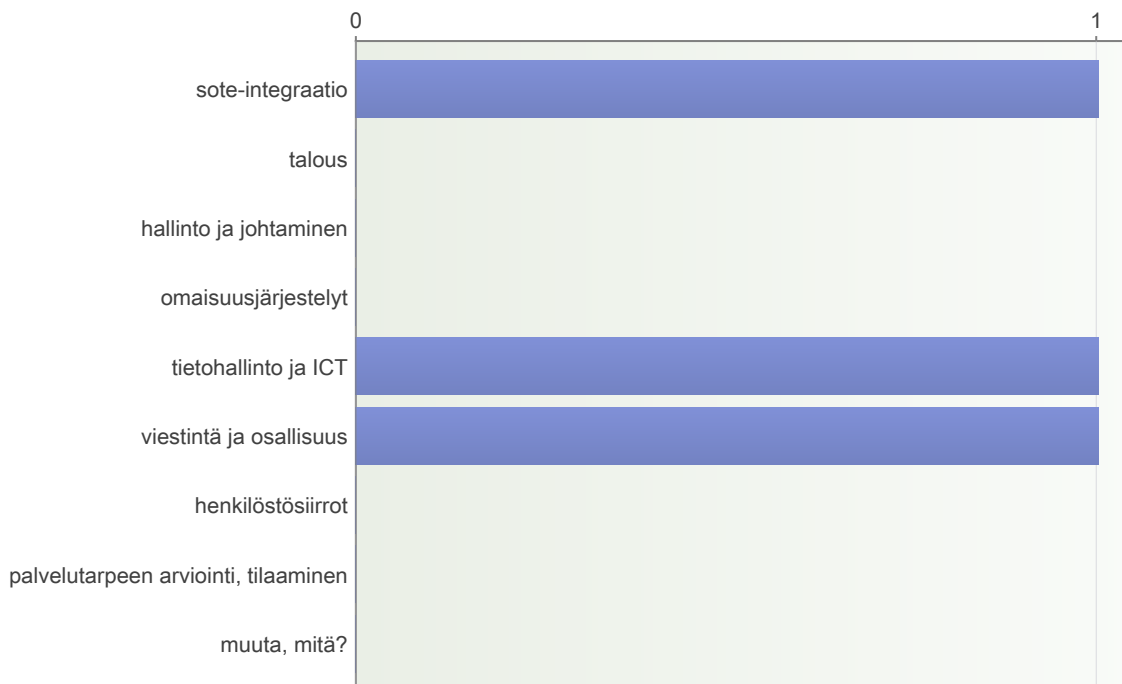
Koska tämä esitys ei sisällä tietoja valinnanvapauden malleista, on hankala sanoa, miten se tulee vaikuttamaan organisaatiomme toimintaan.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.